

פרשת וישב - חנוכה תשפ"ד

In memory of Dr. Chuck Feldman z"l by his loving family

מסכת שבת דף כא ע"ב

תנו רבנן: נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. אם היה דר בעלייה - מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים. ובשעת הסכנה - מניחה על שלחנו, ודיו. אמר רבא: צריך נר אחרת להשתמש לאורה. ואי איכא מדורה - לא צריך, ואי אדם חשוב הוא, אף על גב דאיכא מדורה - צריך נר אחרת.

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה.

תנן התם: גץ היוצא מתחת הפטיש ויצא והזיק - חייב. גמל שטעון פשתן, והוא עובר ברשות הרבים, ונכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקה בנרו של חנוני, והדליק את הבירה - בעל הגמל חייב. הניח חנוני את נרו מבחוץ - חנוני חייב. רבי יהודה אומר: בנר חנוכה פטור. אמר רבינא (משום דרבה) +מסורת הש"ס: [משמיה דרבא] + זאת אומרת: נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה. דאי סלקא דעתך למעלה מעשרה - לימא ליה: היה לך להניח למעלה מגמל ורוכבו! - ודילמא: אי מיטרחא ליה טובא אתי לאימונעי ממצוה. אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום:

רמב"ם הלכות דעות פרק ד

[א] הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדין את הגוף, ולהנהיג עצמו בדברים המברין והמחלימים, ואלו הן: לעולם לא יאכל אדם אלא כשהוא רעב, ולא ישתה אלא כשהוא צמא, ואל ישהא נקביו אפילו רגע אחד, אלא כל זמן שצריך להשתין או להסך את רגליו יעמוד מיד.

[ב] לא יאכל אדם עד שתתמלא כריסו אלא יפחות כמו רביע משבעתו, ולא ישתה מים בתוך המזון אלא מעט ומזוג ביין, וכשיתחיל המזון להתעכל במעיו שותה מה שהוא צריך לשתות, ולא ירבה לשתות מים ואפילו כשיתעכל המזון, ולא יאכל עד שיבדוק עצמו יפה יפה שמא יהיה צריך לנקביו, לא יאכל אדם עד שילך קודם אכילה עד שיתחיל גופו לחום, או יעשה מלאכתו או יתיגע ביגע אחר, כללו של דבר יענה גופו וייגע כל יום בבקר עד שיתחיל גופו לחום וישקוט מעט עד שתתישב נפשו ואוכל, ואם רחץ בחמין אחר שיגע הרי זה טוב ואחר כך שוהה מעט ואוכל.

[ג] לעולם כשיאכל אדם יושב במקומו או יטה על שמאל, ולא יהלך ולא ירכב ולא ייגע ולא יזעזע גופו ולא יטייל עד שיתעכל המזון שבמעיו, וכל המטייל אחר אכילתו או שיגע הרי זה מביא על עצמו חלאים רעים וקשים.